

صدای پاستور

فاطمه مهاجرانی

سخنگوی دولت

سفرهای بی‌هیاهو

گفت‌وگوهای نزدیک

در روزهایی که بسیاری از سیاست‌ورزی‌ها به عرصه نمایش بدل شده است، شاید دیدن سفری بدون رویان‌های بریده‌شده و تابلوهای افتتاح، برای برخی غریب باشد. اما فلسفه سفرهای استانی رئیس جمهوری، از آغاز، چیز دیگری بود: گفت‌وگو، مشاهده، شنیدن و تصمیم‌سازی در میدان واقعیت.

سفر اخیر رئیس جمهوری به آذربایجان غربی نمونه‌ای از این رویکرد است؛ سفری که نه برای افتتاح پروژه‌ای نیمه‌تمام، بلکه برای شنیدن دغدغه‌های مردم و فعالان محلی، بررسی وضعیت توسعه استان و برای تصمیم‌سازی‌های دقیق‌تر انجام شد. اینکه در این سفر پروژه‌ای افتتاح نشد، نشانه کم‌کاری نیست؛ تأکیدی است بر پایان دادن به سیاست افتتاح‌های صوری که گاه تنها برای ثبت‌نام‌ها در کارنامه‌ها انجام می‌شود.

دولت چهاردهم، از همان آغاز، سفرهای استانی را نه فرصتی برای تبلیغ، بلکه ابزاری برای بازگشت عقلانیت میدانی به حکمرانی تعریف کرد. رئیس جمهوری به هر استان می‌رود تا مسائل آن را از نزدیک ببیند، با نخبگان، فعالان اقتصادی، فرهنگی و مدنی گفت‌وگو کند، از ظرفیت‌های بومی بشنود و تصمیم‌ها را بر پایه گفت‌وگو و شواهد اتخاذ کند. در این الگو، سفر استانی صرفاً یک رویداد نیست؛ فرایند تصمیم‌سازی مشارکتی است. از جلسات فشرده با مدیران محلی و نمایندگان مجلس گرفته، تا دیدار با اقشار مردم و گروه‌های تخصصی، همه در چهارچوبی برگزار می‌شود که در آن، واقعیت به جای گزارش‌های صوری سخن می‌گوید. همین تغییر پارادایم است که باعث شده بسیاری از تصمیم‌های استانی، پس از بررسی و بدون شتاب‌زدگی اجرایی شوند.

در گذشته گاه شاهد بودیم که هر سفر استانی، با فهرستی از پروژه‌های آماده یا نیمه‌تمام همراه می‌شد؛ پروژه‌هایی که بعضاً در مراحل پایانی یا حتی آغازین بودند، اما تنها برای آن‌که به نام یک دولت ثبت شوند، شتاب‌زده افتتاح می‌شدند. نتیجه چنین رویکردی جز تورم پروژه‌های ناتمام و بی‌اعتماد شدن مردم به وعده‌ها نبود.

دولت چهاردهم بر این باور است که اعتبار دولت در عملکرد واقعی است، نه در تابلوهای نصب‌شده. اگر پروژه‌ای باید تکمیل شود، باید بر اساس ظرفیت مالی، فنی و نیاز واقعی مردم پیش برود، نه به انگیزه برگزاری مراسم. فلسفه این دولت، اجرای کار است نه نمایش آن. سفر آذربایجان غربی دقیقاً در همین چهارچوب معنا پیدا می‌کند؛ سفری برای پیگیری مسأله توسعه آذربایجان غربی و پروژه‌های مرتبط با آن، نه بهره‌برداری نمایشی از آنها.

یکی از ویژگی‌های بارز سفرهای دولت، سادگی و کم‌هزینه بودن آنهاست. تیم‌های همراه رئیس جمهوری به حداقل ممکن کاهش یافته، برنامه‌ها بدون تشریفات زائد برگزار می‌شوند و تمرکز اصلی بر گفت‌وگوهای محتوایی است. این تصمیم آگاهانه است؛ زیرا دولت معتقد است سفر استانی باید «ارگانه تصمیم‌سازی» باشد نه «صحنه نمایش».

به جای کاروان‌های طولانی از خودروها و جلسات تشریفاتی، حالا رئیس جمهوری در مدارس، دانشگاه‌ها، بیمارستان‌ها یا خانه‌های روستایی حضور می‌یابد، بی‌واسطه با مردم حرف می‌زند و گزارش‌ها را مستقیماً از زبان معلمان، پزشکان، کشاورزان یا کارآفرینان می‌شنود. چنین مواجهه‌ای، تصمیم‌سازی را واقعی می‌کند و اعتماد متقابل را افزایش می‌دهد.

در هر سفر استانی، بخش ویژه‌ای به نشست با نخبگان و فرهیختگان محلی اختصاص دارد؛ جایی که استاد دانشگاه در کنار فعال اجتماعی، ایده‌های خود را مستقیماً با رئیس جمهوری در میان می‌گذارد. این جلسات، بستر گفت‌وگویی تازه میان دولت و جامعه مدنی است. در نگاه رئیس جمهوری، هیچ تصمیمی در تهران معنا ندارد اگر در تبریز، اهواز، سنجند یا ارومیه بازتاب واقعی نداشته باشد.

این گفت‌وگوها، نوعی دموکراسی ارتباطی را در سطح ملی تقویت می‌کند؛ الگویی که بر شنیدن متقابل و تصمیم‌گیری مبتنی بر اقتناع استوار است. دولت به‌خوبی می‌داند که توسعه، بدون مشارکت فعال جامعه محلی و بدون شنیدن صدای استان‌ها، امکان‌پذیر نیست.

سفر آذربایجان غربی یادآور همین منطق است؛ دولت برای شناخت می‌رود، نه نمایش. برای اصلاح مسیر پروژه‌ها می‌رود، نه برای افتتاح شتاب‌زده آن‌ها. برای پاسخ گرفتن از مدیران محلی می‌رود، نه برای اضافه کردن یک عدد دیگر به فهرست طرح‌های افتتاح‌شده. این الگوی جدید، شاید در کوتاه‌مدت کم‌سروصدا به نظر برسد، اما در بلندمدت اعتماد عمومی را احیا می‌کند؛ زیرا مردم می‌بینند که دولت برای کار آمده، نه برای تبلیغ.

سفرهای استانی در دولت چهاردهم، بخشی از اصلاح عمیق‌تر در منطق ارتباطی و مدیریتی دولت است. یعنی فاصله میان مرکز و پیرامون کاهش یابد، داده‌ها از میدان به تصمیم برسد، و رابطه دولت با مردم از گزارش‌های بروکراتیک به گفت‌وگوی مستقیم تغییر شکل دهد. اگر روزی معیار موفقیت سفر، تعداد پروژه‌های افتتاح‌شده بود، امروز معیار آن، تعداد مسائلی است که با حضور میدانی حل می‌شود.

دولت در مسیر همین تحول گام برمی‌دارد؛ سفری آرام اما مستمر از «شعار» به «عمل» و این شاید مهم‌ترین افتتاحی باشد که در هر سفر رخ می‌دهد؛ افتتاح فصلی تازه در گفت‌وگو میان دولت و مردم.

رهبر معظم انقلاب در دیدار دست‌اندرکاران همایش بین‌المللی میرزای نائینی (ره):

نظر نائینی درباره تشکیل حکومتی اسلامی و مردمی همان جمهوری اسلامی است

خبرگزاری مهر

رهبری

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار دست‌اندرکاران همایش بین‌المللی علامه میرزای نائینی (ره)، صبح پنجشنبه در محل برگزاری این همایش در قم منتشر شد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار، علامه نائینی را از استوانه‌های رفیع علمی و معنوی حوزه کهن نجف خواندند و در بیان ابعاد شخصیتی ایشان گفتند: «از جنبه تخصصی، خصوصیت برجسته مرحوم نائینی، شاکله‌سازی در علم اصول بر مبنای نظم فکری و علمی و نوآوری‌های قوی و پرتعداد ایشان است.» رهبر انقلاب، تربیت شاگردان

ایشان چهارچوب مورد نظر علامه نائینی یعنی تشکیل حکومتی اسلامی و مردمی را به تعبیر امروزی همان جمهوری اسلامی خواندند و در خصوص علت جمع‌آوری کتاب «تنبیه الأئمه» به دست خود میرزای نائینی گفتند: «مشروطه‌ای که مرحوم نائینی و علمای نجف از آن حمایت کردند در واقع حمایت از برقراری حکومت عدالت و رفع استبداد بود و با آنچه انگلیسی‌ها در ایران به نام مشروطه ایجاد کردند که به اختلافات و وقایعی همچون به دار کشیدن مرحوم شیخ فضل‌الله نوری منتهی شد، متفاوت بود.»

در این دیدار، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه گزارشی از برنامه‌ها و فعالیت‌های همایش بین‌المللی برگزداشت علامه نائینی بیان کرد.

برجسته را از دیگر ویژگی‌های علامه نائینی برشمردند و خاطرنشان کردند: «خصوصیت برجسته دیگر که ایشان را در بین مراجع به شخصیتی استثنایی تبدیل می‌کند، برخورداری از اندیشه سیاسی است که در کتاب ارزشمند و مهجور «تنبیه الأئمه» انعکاس یافته است.» حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، اعتقاد به تشکیل حکومت اسلامی بر پایه ولایت در مقابل استبداد را از ارکان اندیشه سیاسی علامه نائینی خواندند و افزودند: «براساس اندیشه سیاسی مرحوم نائینی، حکومت و همه مسئولان آن باید تحت نظارت ملی و پاسخگو باشند که لازمه آن تشکیل مجلس معونات با برگزاری انتخابات به منظور نظارت و قانونگذاری است و اعتبار قوانین این مجلس نیز منوط به تأیید فقها و علمای برجسته دینی است.»

این نشست تأکید کرد: «اگر جامعه با مشکل مواجه است، به این دلیل است که آموزش نادرست بوده و ما نتوانسته‌ایم ظرفیت و توان درونی افراد را به ظهور برسانیم. هر انسان در درون خود معدنی از استعداد و خلاقیت دارد که اگر درست پرورش یابد، ارزشش از هر منبع طبیعی بیشتر است.»

رئیس جمهوری با اشاره به ضرورت تحول در آموزش گفت: «ساخت مدارس جدید تنها آغاز کار است. آموزش تنها شنیدن نیست؛ یادگیری زمانی ماندگار است که فرد موضوع آموزش را ببیند و در رفتار تجربه کند.»

وفاق یعنی تحمل همه

ثبست با فعالان سیاسی استان دیگر برنامه رئیس جمهوری بود. پزشکان در این جمع، به وفاق اشاره کرد و با گفتن «وفاق واقعی یعنی تحمل همه جریان‌ها و شنیدن همه صداها»، افزود: «اگر گروهی را ببینیم و گروهی را نادیده بگیریم، این وفاق نیست، حتی اگر کسی منتقد یا مخالف باشد، باید فرصت گفتن داشته باشد. یا سخن او حق است که باید پذیرفته شود، یا ناحق است که باید با منطق و استدلال پاسخ داده شود.»

وی تأکید کرد: «مشکل ما این است که دوستان خود را با نگاهی مهربان و رقابتی خود را با نگاهی خصمانه می‌بینیم. قومیت، جنسیت و حتی جناحی را برتر از دیگری می‌پنداریم.»

رئیس جمهوری ادامه داد: «شایسته ممکن است از حزب، زبان یا قوم ما نباشد، اما شایسته است و باید میدان پیدا کند. باید از خود برسیم آیا واقعاً کار را به اهلس می‌سپاریم؟ اگر هرکس صادقانه در دل خود بنگرد، می‌بیند بسیاری از اختلاف‌ها از همین جا آغاز می‌شود که به شایسته میدان نمی‌دهیم و کار را به کاردان نمی‌سپاریم.»

نمی‌توان نسبت به مردم بی‌تفاوت بود

پزشکان در دیدار جمعی از بزرگان دینی و مذهبی استان آذربایجان غربی هم، با اشاره به اینکه «دین برای خدمت و وسیله‌ای برای رحمت، مغفرت و بخشش مردم است»، اظهار کرد: «نمی‌توانیم در جامعه نسبت به آحاد مختلف مردم بی‌تفاوت باشیم و رفتار صادقانه‌ای با آنان نداشته باشیم. اگر در جامعه مشکلی وجود دارد، ما مقصر هستیم که نتوانستیم به وعده‌هایمان صادقانه عمل کنیم.»

رئیس جمهوری با یادآوری آیاتی از قرآن تأکید کرد: «خدمت به مردم بدون در نظر گرفتن قومیت یا سلبقه آنان از آموزه‌های الهی و فرهنگی ما نیست. چنانچه در جامعه وجود دارد، مسئولان باید خادم مردم باشند و در زمینه برطرف کردن معضلات و شکوفایی زندگی آنان تلاش کنند.»

مسیر آموزش باید اصلاح شود

شرکت در جلسه «توسعه عدالت آموزشی با مشارکت مردم» از برنامه‌های ثابت سفرهای رئیس جمهوری است که در ارومیه هم برگزار شد. رئیس جمهوری در

خبرگزاری مهر

است، گفت: «قابل قبول نیست در استانی با چنین امکانات و موقعیتی، مردم با مشکلات اقتصادی و معیشتی مواجه باشند. نمایندگان و فعالان اقتصادی باید با همکاری یکدیگر

دولت آماده است موانع را بردارد پزشکان در نشست سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی استان هم، با بیان اینکه آذربایجان غربی بهترین مکان برای توسعه تجارت و سرمایه‌گذاری

روایت پزشکان از شرایط سخت اعتباری کشور

رئیس جمهوری در نشست شورای برنامه‌ریزی و توسعه آذربایجان غربی هم با اشاره به اینکه «مشکل کشور فقط محدود به بودجه نیست، بلکه ریشه آن در نحوه مدیریت و نوع مصرف ماست»، گفت: «اکنون باید تصمیم بگیریم چگونه این وضعیت را مدیریت کنیم. با صرفه‌جویی، عقلانیت، حذف هزینه‌های غیرضرور و اتکا به ظرفیت‌های داخلی می‌توان از بحران عبور کرد؛ راه دیگری جز اصلاح رفتارها و مدیریت دقیق منابع وجود ندارد.» وی افزود: «کشور در شرایط سخت اعتباری قرار دارد؛ از دوران جنگ تا امروز، نظام بودجه‌ریزی ما با مشکلات مزمن روبه‌رو بوده است. مالیات‌ها بدرستی اخذ نشده و اعتبارات مصوب نیز به‌طور کامل تخصیص نمی‌یابد. بنابراین هرکس وعده بدهد که همه کارها را می‌توان بدون محدودیت انجام داد، از واقعیت‌های اقتصادی کشور بی‌خبر است.»

رئیس جمهوری ادامه داد: «هم‌اکنون پروژه‌هایی به ارزش چند هزار همت در دست اجراست که باید تکمیل شوند و وعده‌هایی داده شده که منابع مالی آن موجود نیست. باید از خود برسیم چرا حرفی می‌زنیم که توان اجرای آن را نداریم؟»

پزشکان تأکید کرد: «اکنون ۵ تا ۶ میلیون میلیارد تومان پروژه نیمه‌تمام در کشور داریم، در حالی که کل بودجه عمرانی دولت حدود ۵۰۰ هزار و ۵۰۰ همت است. با این وضعیت اگر حتی هیچ پروژه جدیدی هم آغاز نکنیم و فقط تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام را دنبال کنیم، ۱۵ سال زمان می‌خواهد تا آنها به پایان برسند.»

برش

باید از خود

بیرسیم آیا

واقعاً کار را

به اهلس

می‌سپاریم؟

اگر هرکس

صادقانه

در دل خود

ببند

می‌بیند

بسیاری از

اختلاف‌ها از

همین جا آغاز

می‌شود که

به شایسته

میدان

نمی‌دهیم

و کار را به

کاردان

نمی‌سپاریم

تلاش دولت

برای حل مشکل کم‌آبی نخستین برنامه پزشکان در این سفر، دیدار با فرهیختگان، فعالان اجتماعی و فرهنگی استان آذربایجان غربی بود. رئیس جمهوری در این دیدار، از توسعه‌های نامتوازن انتقاد کرد و در این باره، موضوع کم‌آبی را پیش کشید. پزشکان گفت: «استادان دانشگاه تهران در بررسی‌های خود پیشنهاد کردند مصرف آب تا ۳۰ درصد کاهش یابد، اما راه‌راهی ارائه دادند که ممکن است زندگی مردم را مختل کند. باید دید در کنار نگاه فنی، استاد اقتصاد و جامعه‌شناس چه می‌گویند تا تصمیم‌گیری‌ها متوازن و اجتماعی باشد.»

رئیس جمهوری اظهارکرد: «اکنون با همکاری دانشگاه‌ها و فرهنگستان‌ها، گروه‌های علمی در حوزه‌هایی چون مدیریت منابع آب، بهره‌وری سوخت و انرژی تشکیل شده است. دانشگاه تهران، شهید بهشتی، تربیت مدرس و سایر دانشگاه‌ها فعال هستند تا راهکارهای علمی برای رفع چالش‌ها ارائه دهند؛ زیرا هیچ مسأله‌ای در کشور تک‌متغیر نیست و حل آن نیازمند نگاه جامع است.»

مسأله بنزین

و تجربه‌های تصمیم‌گیری

پزشکان با اشاره به پیچیدگی مسائل اجتماعی و ضرورت همکاری همگانی برای حل آنها گفت: «مسائل اجتماعی را نمی‌توان با تکیه بر یک تخصص یا یک فرد حل کرد؛ این حوزه نیازمند مشارکت همه است تا جامعه دچار آشفتگی و بی‌اعتمادی نشود و امید و آرزو در مردم زنده بماند.»

رئیس جمهوری با اشاره به تجربه تصمیمات اقتصادی گذشته گفت: «نمونه بارز این بی‌توجهی، نحوه تصمیم‌گیری در افزایش قیمت بنزین بود که بدون در نظر گرفتن جوانب متعدد، به بحران منجر شد. هیچ‌کس پاسخ نداد که چه کسی گفته است بنزین باید با چنین قیمتی عرضه شود، در حالی که حتی پرکردن یک بطری آب هم به این سادگی نیست. اگر قرار است در قیمت‌گذاری مداخله کنیم، نمی‌توان یک‌شبه تصمیم گرفت و از فردا آن را اجرا کرد؛ باید هزاران متغیر را سنجید، برای هر کدام برنامه داشت و سپس اقدام کرد.»

وی تأکید کرد: «تصمیم‌گیری در کشور نباید بر پایه تصمیمات ناگهانی باشد. من نمی‌توانم شب تصمیم بگیرم و صبح بگویم باید انجام شود.»

دولت

استان آذربایجان غربی و شهر ارومیه به عنوان مقصد بازدیدمین سفر استانی دولت وفاق، این‌بار نه تنها محل امضای تفاهنامه‌های اقتصادی و زیست‌محیطی شد، بلکه صحنه بازتعریف الگوی حکمرانی خوب نیز بود. رئیس جمهوری پنجشنبه گذشته در این سفر، طی برنامه‌های مختلفی در جمع‌های فرهیختگان استان، فعالان اقتصادی استان، فعالان سیاسی استان و در نهایت بزرگان مذهبی استان آذربایجان غربی حضور یافت. رئیس جمهوری در این نشست‌ها که با هدف تعامل و گفت‌وگو با نخبگان استان در حوزه‌های مختلف برگزار شد، راهبردها را رویکردهایی چون وفاق ملی، صداقت در تصمیم‌گیری و عدالت آموزشی را به بحث و گفت‌وگو گذاشت. در همین سفر رئیس جمهوری، غیراز یک بیمارستان، پروژه ویژه دیگری افتتاح نشد، اما تصمیمات اجرایی برای توسعه پایدار استان آذربایجان غربی اتخاذ شد و تفاهنامه‌های همکاری با اجرای پروژه‌ها میان دولت، دانشگاه و نمایندگان بخش خصوصی یا سازمان‌های بین‌المللی در حوزه‌های مختلف امضا شد.

چه تفاهنامه‌هایی

در سفر پزشکان امضا شد؟

یکی از بخش‌های سفر پنجشنبه رئیس جمهوری به ارومیه، حضور در مراسم امضای تفاهنامه‌های طرح‌های توسعه‌ای استان بود. این مراسم در دو بخش «اقتصادی» و «زیست‌محیطی» دنبال شد. مجموع این طرح‌ها و تفاهنامه‌ها بخشی از برنامه توسعه آذربایجان غربی است که با محوریت عدالت منطقه‌ای، بهره‌وری منابع، توسعه صادرات و احیای زیست‌بوم دریاچه ارومیه در دستور کار دولت قرار دارد. در بخش اول، تفاهنامه ایجاد مجتمع تخصصی صنایع نساجی در شهرستان خوی با اعتبار ۶ هزار و ۹۰۰ میلیارد تومان، با سرمایه‌گذاری خارجی و همچنین تفاهنامه همکاری مشترک میان شرکت دیجی‌کالا و استانداری آذربایجان غربی برای توسعه اقتصاد مرزی امضا شد.

در بخش دوم، تفاهنامه‌ها به مسأله احیای دریاچه ارومیه اختصاص داشت که در این بخش چند تفاهنامه با حضور رئیس جمهوری و استاندار آذربایجان غربی امضا شد. تفاهنامه برنامه یکپارچه مدیریت پایدار منابع آب در حوزه دریاچه ارومیه میان استانداری آذربایجان غربی و سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فاو) امضا شد. تفاهنامه اجرایی احیای دریاچه ارومیه میان دانشگاه ارومیه و کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه به نمایندگی از دولت به امضا رسید. تفاهنامه همکاری در طرح احیای دریاچه ارومیه میان دانشگاه تبریز و استانداری آذربایجان غربی منعقد شد تا از ظرفیت علمی دانشگاهیان برای احیای نخبان فیروزه‌ای ایران زمین استفاده شود. تفاهنامه توسعه پلتنفرم دوقلوی دجیتال در حوزه آبریز دریاچه ارومیه نیز با هدف بهره‌گیری از دانش